

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA RAČE

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** policijska postaja ne razpolaga s prostorom za pridržanje. Osebe, ki izpolnjujejo pogoje za odvzem prostosti skladno z zakonodajo, policisti odpeljejo v bližnje policijske postaje, ki razpolagajo s prostori za pridržanje.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 14. 3. 2012.**
- ▶ **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (namestnik varuhinje, specialist kriminalističnega preiskovanja) in dva predstavnika nevladnih organizacij (inštitut Primus in Rdeči križ Slovenije).
- ▶ **Vsebina obiska:** uvodni razgovor z dežurnim policistom. Dežurni policist nam je razkazal prostora pisarne vodij policijskih okolišev ter pisarno policistov – kriminalistov, kjer smo opravili pogovor z zaposlenimi. Po ogledu teh dveh prostorov se je obisku najprej pridružil pomočnik komandirja, kasneje pa se je obisku pridružil še komandir. Sledil je ogled prostorov, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov; ter zaključni razgovor.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo posredovano Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 24. 4. 2011, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede v njem izpostavljenega; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 7. 6. 2011, torej 44. dan po odpremi.

► DPM je posebej pohvalil

- da ima policijska postaja zvonec za invalide

► predlog DPM

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti za čimprejšnjo sanacijo stopnišča, da to ne bo še naprej predstavljalo nevarnost, za morebitne poškodbe strank, ki prihajajo na policijsko postajo in tudi zaposlenih¹.

DPM: menimo, da so delovni pogoji za zaposlene na policijski postaji neprimerni, tako iz zdravstvenih in higienskih razlogov, kot tudi za stranke, ki se kakorkoli znajdejo v postopku na policijski postaji (kot prijavitelji ali kot osumljeni)².

DPM: menimo, da je treba najti drugo rešitev za sprejem in postopek z osebami, ki jim je odvzeta prostost, saj obstoječa praksa postopka z osebo, ki ji je odvzeta prostost ni primerna oziroma varna z vidika drugih strank, ki pridejo na policijsko postajo. Poleg tega obstaja tudi možnost pobega osebe, ki ji je odvzeta prostost³.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti o ureditvi vsaj še kakšnega prostora, ki bi policistom omogočal vsaj nekoliko bolj ustrezne pogoje za delo⁴.

► odziv pristojnih

MNZ: obveščamo vas, da na Policijski upravi Maribor že izvajajo aktivnosti za sanacijo poškodb.

MNZ: zavedamo se, da so pogoji za delo policistov kot tudi za stranke na policijski postaji slabi, vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev izboljšanja stanja trenutno ne moremo zagotoviti.

MNZ: policijska postaja nima prostora za pridržanje, zato pridržanja izvajajo v drugih policijskih enotah. Pridržana oseba se tako na navedeni policijski postaji nahaja le nujno potreben čas, da se opravijo nujna potrebna opravila v zvezi s postopkom pridržanja, nato pa se jo privede v pridržanje v drugo policijsko enoto.

MNZ: v policijski enoti so zaposleni 31. 3. 2012 preuredili manjše skladišče opreme v sobo za razgovore s strankami in osebami, ki jim je odvzeta prostost.

¹Ob podatku, da se je na stopnišču že poškodoval policist, se zastavlja vprašanje, kako varno je stopnišče zlasti za stranke, ki vsakodnevno prihajajo na policijsko postajo, še posebej za starejše.

²Policijska postaja ima v bloku v uporabi sicer dva kletna prostora (arhiv in kurilnico), v pritličju pa predprostor dežurnega policista, splošno pisarno vodij policijskih okolišev in policistov, pisarno policistov – kriminalistov, pisarno za dva pomočnika komandirja, manjšo kuhinjo in en toaletni prostor – WC (ki je namenjen policistom – tako moškim kot ženskam, kakor tudi strankam).

³Na hodniku pred dežurnim policistom je bila ob našem obisku miza (na kateri je bila brošura MNZ s pravicami pridržane osebe) in dva stola. Na steni hodnika je bil nov plakat s pravicami pridržane osebe. Predprostor na policijski postaji pravzaprav služi tudi kot prostor za začasno namestitvev osebe, ki ji je odvzeta prostost oziroma odrejeno pridržanje. V takšnih primerih dežurni policist zaklene vhodna vrata policijske postaje.

⁴V pisarni policistov in vodij policijskih okolišev ter v pisarni policistov kriminalistov so poleg pisalnih miz, računalnikov in stolov, tudi garderobne omare policistov. Garderobne omare so dajale videz dotrajanosti, čeprav so policisti med obiskom pojasnili, da so sami del omar popravili, da so sploh primerne za shranjevanje opreme. Tudi na tej PP je bilo ugotovljeno, da edina policistka na PP nima niti ločene garderobne omare (to praktično glede na ugotovljeno prostorsko stisko niti ni mogoče). V pisarnah se tako policisti preoblačijo, malicajo, opravljajo pisarniško delo, sprejemajo stranke ter tudi zbirajo obvestila oziroma izvajajo zaslišanje. DPM ugotavlja, da to niso ustrezni delovni pogoji, poleg tega pa niso primerni z vidika morebitnih strank in osumljencev, še posebej, kadar je teh več.

Skladišče so prestavili v garažne prostore. S tem so minimalno izboljšali pogoje dela, predvsem za stranke, saj lahko policist sedaj lažje opravi razgovor.

DPM: ugotavljamo, da prostor, ki ga policijska postaja uporablja za shranjevanje arhiva, ni primeren, saj tako ni varovan s tehničnimi sredstvi (alarmom) niti za primer požara⁵.

MNZ: arhiv policijske postaje je delno urejen v kletnih prostorih, kjer so bile v letu 2011 tudi izdelane dodatne police za shranjevanje arhivskega gradiva. Pred pričetkom gradnje novega terminala na Letališču Edvarda Rusjana, se je arhivsko gradivo shranjevalo v prostorih policije na letališču. Ker pa se je izgradnja novega terminala zamaknila, se je posledično podaljšal rok hrambe arhivskega gradiva v prostorih Policijske postaje Rače. Z dokončanjem objekta Letališča Edvarda Rusjana (z navedenim bodo med drugim zagotovljeni tudi ustrežnejši pogoji za delo policistov, ki opravljajo naloge na letališču) in novih prostorov policije, se bo del arhivskega gradiva lahko ponovno shranil v te prostore. Proučujejo se možnosti za zagotovitev tehničnega varovanja prostorov, kjer se začasno hrani arhiv.

DPM: predlagamo, da se poleg predmetov, ki so shranjeni v tem prostoru, priloži tudi ustrezen dokument npr. potrdilo ali zapisnik o zasegu predmetov in zapisnik o najdenih predmetih in da se prostor ustrezno očisti in uredi⁶.

MNZ: obveščamo, da so v prostoru za shranjevanje zaseženih in najdenih predmetov so k zaseženim barvnim kovinam priložili kopijo zapisnika o zasegu (k ostalim predmetom, ki so bili zloženi na policah, so bili ti priloženi), bodo pa zagotovili pogostejše preverjanje urejenosti prostora, saj gre za garažni prostor.

⁵Kot že navedeno zgoraj, je prostor za arhiv v kleti, ob kurilnici. Vrata v arhiv niso protipožarno zavarovana. Edini nadzor nad arhivom je preko video nadzora, s pomočjo katerega je sicer varovana celotna stavba (stanovanjski blok), pri čemer pa arhiv ni varovan z alarmno napravo.

⁶Policijska postaja razpolaga z garažo na dvorišču, ki služi kot prostor za najdene in zasežene predmete. V času obiska ta prostor (oziroma garaža) ni bil urejen in čist. DPM je opazil, da so bili v tem prostoru predmeti, ki pa niso bili označeni, zakaj se tam nahajajo oziroma je le en predmet (plinska jeklenka) imel pritrjen zapisnik

DPM: predlagamo, da se policiste in dežurne policiste ponovno opozori na natančnost evidentiranja podatkov (kot je začetek postopka in čas odrejenega pridržanja) v obrazcih o pridržanju ter pravilnega vnosa le teh v FIO evidenco⁷.

MNZ: policijska enota je bila opozorjena na doslednost in natančnost pri izpolnjevanju uradnih dokumentov in vnosu podatkov v evidenco pridržanih oseb (vnos podatkov o pridržanju v evidenco pridržanih oseb, pravilno izpolnjevanje rubrik v dokumentih o pridržanju, doslednejše evidentiranje podatkov o opravih v času pridržanja v primerih; ko se pridržanje izvaja za druge policijske enote, upoštevanje rokov za vročitev aktov o pridržanju, evidentiranje podatkov o poškodbah in seznanitve pridržanega tujca s pravicami s pomočjo prevajalca itd.).

DPM: predlagamo, da se v prihodnje v primerih pridržanja tujcev podatek o seznanitvi s pravicami pridržane osebe s pomočjo prevajalca evidentira npr. v rubriki uradnega zaznamka »OPOMBE« oziroma na način, da se bo lahko hitro ugotovilo, na kakšen način je bila oseba dejansko seznanjena s pravicami⁸.

MNZ: glej zgoraj

⁷Pri pregledu pridržanja ene izmed oseb (9. 1. 2012) na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list, št. 109/2010; ZPrCP) je bilo ugotovljeno, da obstaja razlika med časom začetka postopka na obrazcu sklepa o pridržanju (podatek 11.50) in vnosom začetka postopka v FIO evidenco (12.08). Prav tako je bilo ugotovljeno, da je v primeru pridržanja ene izmed osebe (9. 12. 2011) na podlagi 24. člena ZPrCP, podatek o času začetka postopka in odrejenim pridržanjem enak, to je 21.32 ura.

⁸Pri pregledu pridržanja tujca (13. 12. 2012) na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških (Uradni list, št. 29/2011; ZP-1) ni bilo mogoče že iz uradnega zaznamka o pridržanju ugotoviti, kdo je osebo s pravicami v arabskem jeziku seznanil oziroma ali je osebi bil zagotovljen prevajalec.

DPM: predlagamo, da se poskrbi za bolj ustrezne delovne pogoje za policiste, ki opravljajo delo na letališču Edvarda Rusjana Maribor⁹.

⁹Policijska postaja Rače opravlja tudi delo in razpolaga s prostori na letališču Edvarda Rusjana Maribor, kjer je v izmeni en policist. DPM je zato obiskal tudi prostore policijske postaje na letališču. DPM ugotavlja, da delovni pogoji za policista na letališču (ki je trenutno v prenavljanju) niso najbolj primerni. Policist na delovnem mestu uporablja star in dotrajan stol. Letališče pa ne razpolaga s sanitarnimi prostori oziroma so ti v kontejnerju pred stavbo. Sogovorniki so pojasnili, da v času zime, ko je bilo zelo mrzlo, policisti (tudi ostali iz območja letališča) niso mogli uporabljati sanitarnega kontejnerja, saj je vse v njem zmrznilo. DPM opozarja, da bi bilo potrebno za policista, ki opravlja delo na letališču (na letališču občasno še vedno pristanejo potniška letala) zagotoviti primerne delovne pogoje in sanitarije, saj delo opravlja po 12 ur.